

WIEM. CZUJĘ... POMAGAM!

EFEKT
DOMINA

UKRAINA

SCENARIUSZ LEKCJI

To ci, którzy odeszli walcząc o wolność. Zostawili dzieci, żony. Ich bliskim życie zawaliło się w jednej chwili

Mimo wojny robi się wszystko, by dzieci chodziły do szkoły

Elina Galva straciła na wojnie ukochanego męża

UKRAINA:

PRAGNIENIE WOLNOŚCI

W listopadzie 2013 roku w nagłówkach programów informacyjnych pojawiły się wiadomości o zerwaniu negocjacji w sprawie warunków przystąpienia Ukrainy do Unii Europejskiej (UE). Ówczesny prezydent Ukrainy – Wiktor Janukowycz, zawiesił wieloletnie rozmowy w sprawie podpisania umowy stowarzyszeniowej, która stanowi ważny krok w staraniach o przyłączenie do struktur unijnych. W odpowiedzi na tę sytuację w Kijowie wybuchła fala protestów społecznych, a opozycja polityczna zażądała usunięcia Janukowycza z funkcji prezydenta. Manifestacja przybrała charakter ogólnonarodowej rewolucji, która postulowała wprowadzenie radykalnych zmian w państwie (m.in. walkę z korupcją, walkę z bezrobociem, umocnienie procesów demokratyzacji). Wbrew oczekiwaniom władzy, pomimo podjęcia brutalnej interwencji jednostek specjalnych policji (Berkut) protesty, zamiast osłabnąć, rozlały się po całym kraju, a ruch zaczęto nazywać Euromajdanem.

Od walk ulicznych do wojny

W lutym 2014 roku, w wyniku walk ulicznych zginęło kilkaset osób. Był to moment przełomowy, ponieważ narastająca presja zmusiła prezydenta do ogłoszenia wcześniejszych wyborów i usunięcia jednostek Berkutu z przestrzeni publicznej. Sam Janukowycz, na mocy decyzji parlamentu, został pozbawiony urzędu. Funkcję prezydenta tymczasowo objął Oleksandr Turczynow, a obecnie fotel prezydencki zajmuje Petro Poroszenko. Podczas gdy pro-europejska, zachodnia część Ukrainy świętowała zwycięstwo, wśród mieszkańców prorosyjskiego obszaru wschodniego i Krymu nasilały się tendencje separatystyczne. Padały postulaty zacieśnienia relacji z Rosją. W marcu 2014 roku ogłoszono deklarację niepodległości Republiki Krymu (defacto została przejęta przez Rosję), awkwietniunastrojeseparatystyczne w obwodach donieckim i ługańskim przerodziły się w konflikt zbrojny pomiędzy ukraińskimi siłami bezpieczeństwa a separatystami prorosyjskimi. Konflikt ten, wspierany przez Rosję, trwa do dziś.

Głęboko zakorzeniona trauma

Największymi ofiarami każdej wojny są cywile, czyli zwyczajni obywatele. Ich codziennosc zmienia się drastycznie, pojawiają się problemy z dostępem do elektryczności, żywności, zamykane są szkoły i miejsca pracy. Dodatkowo pojawia się strach przed utratą życia. Wielu mieszkańców Krymu, a także obwodów donieckiego i ługańskiego doświadczyło niewyobrażalnych tragedii. Byli świadkami śmierci swoich bliskich, którzy zginęli na skutek prowadzonych działań zbrojnych. Naturalne w tak trudnych momentach staje się więc dążenie do powrotu do życia w normalnych warunkach i poszukiwanie bezpiecznego miejsca. Dla Ukraińców z regionów objętych konfliktem takim miejscem jest Polska, to właśnie tutaj, u nas szukają schronienia i próbują zapomnieć o koszmarze wojny.

Przestać o tym myśleć

Jedną z placówek, która udziela pomocy uciekającym z Ukrainy jest Archidiecezjalny Ośrodek Charytatywny Caritas Archidiecezji Warmińskiej. Potrzebne, a zarazem niezwykle interesujące inicjatywy powstają także na terenie Ukrainy. Należy do nich przedsiębiorstwo społeczne Pizza Veterano, założone przez weteranów wojennych. Jest to zarówno miejsce pracy, jak i powrotu do normalności, w którym osoby po przejściach wojennych mogą znaleźć nie tylko zatrudnienie, ale także wsparcie oraz zrozumienie.

Elina Galva walczy o to, by jej dzieci były szczęśliwe

Pizza Veterano pomaga weteranom zapomnieć o wojnie

Dominika Kulczyk, ukraińskie dzieci... i prezenty z Polski!

Wprowadzenie do scenariusza

Bohaterstwo „jest czynem, postawą właściwą bohaterowi”, zaś bohater to „ten, kto odznaczył się odwagą i ofiarnością”, z kolei bohaterski to „właściwy bohaterowi” – takie definicje znajdziemy w Słowniku Języka Polskiego. Pod pojęciem „bohaterstwo” kryje się jednak zdecydowanie więcej treści i indywidualnych znaczeń. Bohaterstwo jest rezultatem niezgody na to, co narzucone, i próbą zrzucenia jarzma. Bohaterstwo to podjęcie decyzji, by wyruszyć na front. Bohaterstwo to zostawić bliskich tych których się kocha. Bohaterstwo to zostawić tych, którzy kochają. Bohaterstwo to walczyć o wolność. Bohaterstwo to towarzyszyć umierającym. Bohaterstwo to być gotowym na utratę życia w imię wolności. Bohaterstwo to cierpliwie, z nadzieją czekać na tego, który jest na froncie. Bohaterstwo to powrócić z frontu, spojrzeć w oczy wdowom i sierotom po przyjaciółach. Bohaterstwo to poradzić sobie ze wspomnieniem wojennych obrazów. Bohaterstwo to żyć po stracie ukochanego człowieka. Bohaterstwo to wstawać codziennie rano, chociaż ten, na którego się czekało, już nigdy nie wróci. Bohaterstwo to znaleźć w sobie siłę, by pomagać innym. Bohaterstwo to pozwolić sobie pomóc. Bohaterstwo to walczyć mimo wszystko.

Podczas tych zajęć zapraszamy do rozważań nad tym, jaką cenę płacą ludzie za walkę o prawo do wolności. Mówimy o życiu po powrocie z frontu, stracie ukochanego człowieka. Zwracamy uwagę, jak ważne jest wsparcie udzielone przez ludzi, którzy podobnie czują, mają podobne doświadczenia, by podnieść się i żyć. To trudna lekcja... ale, jakże potrzebna, byśmy wszyscy zrozumieli, że „pokój jest tym, czego potrzebujemy najbardziej”.

Prof. Kinga Kuszak
Wydział Studiów Edukacyjnych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

Autorzy:
Katarzyna Sadowska,
Tomasz Sadowski

Czas trwania
45 minut

TEMAT ZAJĘĆ:

Życie i zdrowie ceną walki o wolność

ZAGADNIENIA:

walka o wolność, cena wolności, pamięć o bohaterach, wsparcie dla rodzin i weteranów

WARTOŚCI:

wolność, bohaterstwo

CELE ZAJĘĆ:

PO LEKCJI UCZEŃ:

- zastanowi się, czym jest walka o pokój;
- zastanowi się, czym jest walka o wolność;
- potrafi wyjaśnić, na czym może polegać bohaterstwo;
- rozumie, jaką cenę mogą ponieść zwykli ludzie za dążenie do pokoju i wolności;
- potrafi wyjaśnić znaczenie wsparcia od innych dla osób, które przeżyły wojnę lub straciły bliskich podczas działań wojennych.

METODY I FORMY PRACY:

rozmowa, praca w grupach, analiza źródeł

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

fragment reportażu „Wolność. Kocham i rozumiem”, karty pracy

Przebieg zajęć

Film, rozmowa

WOLNOŚĆ JAKO ZADANIE

Przed projekcją reportażu wprowadź uczniów w tematykę, korzystając z informacji na temat Ukrainy zawartych we wstępie.

Zapytaj uczniów, jakie mają skojarzenia ze słowami „bohaterstwo” i „wolność”. Skojarzenia uczniów zapisz na tablicy w formie map myśli.

Zaproś uczniów do obejrzenia pierwszego fragmentu reportażu.

Zachęć uczniów do dzielenia się refleksjami. Użyj pytań ukierunkowujących dyskusję:

- Czym jest walka o wolność dla bohaterów reportażu?
- Jaka jest cena wolności?
- Dlaczego ludzie decydują się ponieść najwyższy koszt za swoją wolność?

Przytocz słowa Dominiki Kulczyk z początkowej części reportażu:

„Ludzie na Ukrainie bardzo cierpią z tego powodu, że tak wielu wspaniałych ludzi musi za swoją wolność, bezpieczeństwo i normalne życie ginąć na froncie, tracić bliskich, przyjaciół, mężów, żony, ojców...”

Poproś uczniów, by zastanowili się nad sensem powyższych słów.

Film, rozmowa

NAJWYŻSZA OFIARA

Wyświetl kolejny fragment reportażu – wspomnienie Eliny Galvy o mężu.

Po projekcji poproś uczniów o podzielenie się swoimi refleksjami. Zadań następujące pytania ukierunkowujące:

- Jakie cechy męża wymienia Elina?
- Jakie emocje u Eliny wywołuje wspomnienie kochanego człowieka?
- Co to znaczy, że Elina po śmierci męża musiała zmierzyć się z nową rzeczywistością?

Zwróć uwagę, że Wiaczesław (Sława), jego żona i synowie za dążenie do wolności zapłacili najwyższą cenę. Podkreśl, że Wiaczesław walczył o swoje prawo i prawo swoich rodaków do wolności „danej jako miara jego godności”.

Zapytaj uczniów:

- Na czym polega bohaterstwo Wiaczesława?
- Na czym polega bohaterstwo jego żony Eliny?

Zwróć uwagę, że wielu walczących wróciło z wojny, ale udział w niej zmienił ich życie na zawsze.

Film, rozmowa,
praca w grupach

MIEJSCE - WSPÓLNOTA PRZEŻYĆ

Podziel uczniów na dwu-trzyosobowe zespoły, rozdaj karty pracy i poproś, by uzupełnili je w trakcie i po projekcji.

Włącz kolejny fragment reportażu poświęcony Leonidowi Ostalcewowi i prowadzonej przez niego pizzerii Veterano, miejscu spotkań weteranów i ich rodzin.

Omówcie karty pracy.

Podsumowanie

DLACZEGO WSPÓLNOTA JEST TAK WAŻNA?

Zapytaj uczniów, dlaczego żołnierze, którzy wrócili z frontu oraz ich najbliżsi szukają osób o podobnych przeżyciach? Wspólnie zastanówcie się, dlaczego łatwiej porozumieć się z kimś, kto ma podobne do nas doświadczenia. W rozmowie zwróć uwagę uczniów na znaczenie wsparcia dla drugiej osoby oraz ważną rolę wspólnoty w życiu człowieka.

KARTA PRACY:

Dlaczego Leonid podjął decyzję o pójściu na front?

.....

.....

.....

.....

Jak wyglądało jego życie na froncie?

.....

.....

.....

.....

Jak sobie radzi po powrocie?

.....

.....

.....

.....

Dlaczego Leonid zatrudnia w pizzerii weteranów?

.....

.....

.....

.....

Jakie funkcje pełni pizzeria?

.....

.....

.....

.....

Jakie zadania podejmuje?

.....

.....

.....

.....

W jakim celu spotykają się w pizzerii żony weteranów?

.....

.....

.....

.....